HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

א) השרוני נידון ככרמלי חי א ולא מזוג חדש ולא ישן אמר רב יצחק בר אבודימי וכולן אין בודקין אותן אלא בכוס טבריא פשוט מאי טעמא אמר אביי של כל העולם כולו מחזיק לוג עושין אותו ממנה שני לוגין עושין אותו ממאתים כוס טבריא פשוט אפי' מחזיק שני לוגין עושין אותו ממנה ואיידי דקליש ידיע ביה טפי:

הדרן עלך כל היד

ב) **המפלת** ב חתיכה אם יש עמה דם טמאה ואם לאו טהורה ר' יהודה אומר בין כך ובין כך טמאה ג) ג המפלת כמין קליפה כמין שערה כמין עפר כמין יבחושין אדומים תטיל למים אם נמוחו טמאה ואם לאו טהורה ד המפלת כמין דגים חגבים שקצים ורמשים אם יש עמהם דם טמאה ואם לאו טהורה ד) המפלת מין בהמה חיה ועוף בין טמאין בין טהורין ה אם זכר תשב לזכר ואם נקבה תשב לנקבה ואם אין ידוע תשב לזכר ולנקבה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים י כל שאין בו מצורת אדם אינו ולד:

גמ' ה) אמר רב יהודה אמר שמואל לא טימא רבי יהודה אלא בחתיכה של ארבעת מיני דמים אבל של שאר מיני דמים טהורה ור' יוחנן אמר של ארבעת מיני דמים דברי הכל טמאה של שאר מיני דמים דברי הכל טהורה לא נחלקו אלא שהפילה ואינה יודעת מה הפילה ו רבי יהודה סבר זיל בתר רוב חתיכות ורוב חתיכות של (מיני) ארבעת מיני דמים הויין ורבנן סברי לא אמרינן רוב חתיכות של ארבעת מיני דמים איני והא כי אתא רב הושעיא מנהרדעא אתא ואייתי מתניתא בידיה המפלת חתיכה ז אדומה שחורה ירוקה ולבנה אם יש עמה דם טמאה ואם לאו טהורה רבי יהודה אומר בין כך ובין כך טמאה קשיא לשמואל בחדא ולרבי יוחנן בתרתי לשמואל בחדא דאמר שמואל לא טימא רבי יהודה אלא בחתיכה של ארבעת מיני דמים והא קתני ירוקה ולבנה ופליג רבי יהודה וכי תימא כי פליג רבי יהודה אאדומה ושחורה ואירוקה ולבנה לא אלא ירוקה ולבנה למאן קתני לה אילימא רבנן השתא אדומה ושחורה מטהרי רבנן ירוקה ולבנה מיבעיא אלא לאו לרבי יהודה ופליג ותו לרבי יוחנן דאמר של ארבעת מיני דמים דברי הכל טמאה הא קתני אדומה ושחורה ופליגי רבנן וכי תימא כי פליגי רבנן אירוקה ולבנה אבל אאדומה ושחורה לא אלא אדומה ושחורה למאן קתני לה אילימא רבי יהודה השתא ירוקה ולבנה טמאה אדומה ושחורה מיבעיא אלא לאו רבנן ופליגי אלא אמר רב נחמן בר יצחק ז באפשר לפתיחת הקבר בלא דם קמיפלגי ובפלוגתא דהני תנאי דתניא ח קשתה שנים ולשלישי הפילה ואינה יודעת מה הפילה

הרי

השרוני. מזוג: **נידון ככרמלי חי.** דהכי נמי בדקי בכרמלי חי. ואית דגרסי כשרוני נידון הכרמלי: **בכוס טבריא של זכוכית פשוט.** טנב"ש ואיידי דקליש נראה בו אדמומית היין: הדרן עלך כל היד

המפלת חתיכה אם יש עמה דם טמאה. משום נדה: **ואם לאו טהורה.** דלאו לידה היא דאי לידה הויא בלא דם נמי טמאה דכתיב (ויקרא יב) כימי נדת דותה תטמא: **ר' יהודה אומר כו'.** מפרש בגמרא: **כמין שערה.** שער: **יבחושין.** יתושין: **אם נימוחו טמאה.** משום נדה דדם הוא: **מין דגים.** נמי לאו ולד הוא וטעמא מפרש בגמרא [כב:] הלכך אי איכא דם טמאה נדה ואם לאו טהורה: **תשב לזכר.** ימי טומאת שבעה וימי טהרה ל"ג וכל דמים שתראה בהן טהורין: **לזכר ולנקבה.** לחומרא ימי טומאה דנקבה שבועים וימי טוהר כלים לסוף ארבעים יום כזכר ולא פ' כנקבה. ובגמרא [כג.] מפרש מאי שנא דאחיה ועוף קרי ולד יותר מדגים: **גמ' של ד' מיני דמים.** דקסבר היא גופה דם הלכך טמאה נדה אבל ולד לא הוי: ח) **ירוקה ולבנה.** לאו מארבע מיני דמים הן אלא אדום וכמימי אדמה וכקרן כרכום וכמזוג. ושחור לא קא חשיב דהיינו אדום אלא שלקה ט): **לא אמרינן כו'.** דקסברי אין רוב חתיכות של ארבע מיני דמים דלא אתחזק לן האי רובא: **למאן קתני לה.** כלומר להודיע דבריו של מי בא: **אלא לר' יהודה.** להודיע דאירוקה ולבנה נמי פליג: **ותו לרבי יוחנן וכו'.** כלומר הך קושיא דירוקה ולבנה לא איבעי לן לפרושי דכי היכי דקשיא ליה לשמואל קשיא ליה לרבי יוחנן דהא רבי יוחנן נמי אמר על שאר מינין לרבי יהודה טהורה והכא קתני ירוקה ולבנה ופליג רבי יהודה ותו קשיא אחריתי לר' יוחנן דאמרי י) של ארבעת מיני דמים דברי הכל כו': הכי גרסינן **וכי תימא כי פליגי רבנן אירוקה ולבנה אלא אדומה ושחורה למאן קתני לה כו' אלא לאו רבנן ופליגי:** **פתיחת הקבר.** הרחם: **בלא דם.** דם לידה הלכך לרבנן כי ליכא דם טהורה ואפילו החתיכה של ארבע מיני דמים דחתיכה לאו דם הוא אלא בשר ולא אמר דם אחר איכא ואנן הוא דלא חזינן דקסברי רבנן אפשר לפתיחת הקבר בלא דם (א) לר' יהודה אפילו ירוקה ולבנה טמאה דודאי דם אחר הוה ואנן הוא דלא חזינן דאי אפשר לפתיחת הקבר בלא דם: **קשתה שנים.** בתוך י"א יום שבין נדה לנדה וראתה דם מחמת קושי: **ולשלישי הפילה.** ואינה יודעת אם ראתה דם בהוצאה לידה אם לאו (ב): **ואינה יודעת.** אם נפל הוא ואם רוח בעלמא הוא:

הרי

אלא בחתיכה של ד' מיני דמים. דקסבר ר' יהודה דם נדות הוא ונקרש ונעשה חתיכה כדאמר לקמן גבי מפלת מין דגים ורבנן סברי מקור מגדל חתיכה ולא דם נדות הוא: **ורבנן סברי לא אמרינן** רוב חתיכות. תימה ונימא דהוה פלגא ופלגא ויהא ודאי טמא ברה"י אע"ג דאיכא חזקת טהרה וי"ל דאמרי' לעיל (דף יח:) דאפילו לרבי יהודה לא הוי רוב גמור ואין שורפין עליו את התרומה ולרבנן אפילו פלגא לא הוי ואדרבה רוב החתיכות לאו של ד' מיני דמים הם: **לרבי יוחנן אדומה** ושחורה למאן קתני לה אי לרבי יהודה. וה"פ המפלת אדומה ושחורה דינו כדמפרש ר' יהודה בסיפא השתא ירוקה כו' ומתוך פי' ר"ח משמע דל"ג וכ"ת כי פליגי רבנן אירוקה ולבנה וכן נראה דהא בהדיא קתני במילתייהו שחורה ואדומה ואין זו סוגיית הש"ס:

י) **ואינן נאכל.** דאימא לא ראתה ולא ילדה וב' קרבנות אין צריכה להביא משום דאימא ראתה וילדה דא"כ קושי סמוך ללידה הוא וטהורה כיון דלא שפתה מעת לעת דיש קושי לנפלים וכן צ"ל לרבי יהושע דסבר יש קושי לנפלים דאי אין קושי היה לה להביא שני קרבנות של זיבה דהוי ודאי נאכל ושל לידה דהוי ספק אינו נאכל דלזיבה וללידה לא סגי בקרבן חד מידי דהוי אחלב ודם כדאמרינן בפ"ב דכריתות (דף ט:) ולקמן בפ' יוצא דופן (דף מ.):

באפשר

מסורת הש"ס

א) והרמב"ם וסמ"ג כתבו חלק א' מן יין השרוני של א"י חי חדש וב' חלקי מים כו' ועי' רש"א, ב) [לעיל יח:], ג) [לקמן כב. נד:], ד) חולין עא. [כריתות ז: בכורות מ.], ה) [לעיל יח:], ו) [שם יט.], ז) [כריתות י. לקמן כב: לח. סו.], ח) [צ"ל אחר ד"ה לא אמרינן], ט) [לעיל יט.], י) [לעיל יח:], כ) שייך לע"ב,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה בלא דם וכו' ולרבי יהודה אפילו: (ב) ד"ה ולשלישי וד"ה ואינה הד"א:

לעזי רש"י

טנב"ש [טינבי"ש]. דק.

מוסף רש"י

המפלת חתיכה. בלא צורה, **אם יש עמה דם טמאה.** האשה טמאה כשאר נדה ולא משום לידה, דלאו ולד הוא (לעיל יח:). **כמין שערה.** אדומה (לקמן נד:). **המפלת מין בהמה חיה ועוף.** קאמר ר"מ תורת ולד עליהן ואמן יושבת עליהן ימי טומאה וימי טהרה (חולין עא.). **תשב לזכר.** שבעת ימי טומאה ושלשים ושלשה ימי טוהר, שכל דמים שהיא רואה בהן טהורין (שם). **תשב לנקבה.** שבועים טמאים וס"ו טוהר (שם ובכורות מ.). **ואם אין ידוע.** אם זכר אם נקבה, הטל עליהם חומר שניהם ותשב לזכר ולנקבה. שבועים טומאת לידה נקבה, ואפילו אינה רואה בהן, שמא נקבה ילדה ובלא ראייה איכא שבועים טומאת לידה, וימי טוהר אין לה אלא עד ארבעים יום מתחילת לידתן כדין זכר, שמא זכר הוא (חולין שם ועי' בכורות שם). **של ארבעת מיני דמים.** שהחתיכה מארבע מראות דם טמא השנויין במתני', ואע"ג דחמשה תנן, שחור אדום הוא אלא שלקה, דכיון דמראה דם טמא יש בה, אמרינן כולו דם הוא וטמאה נדה, ורבנן סברי אין זה דם אלא בשר, **אבל של שאר מיני דמים טהורה.** כגון ירוק ולבן שטהורין הן (לעיל יח:). **ואינה יודעת מה הפילה.** שאבדה החתיכה קודם שבאה לפנינו (לעיל יט.). **לא אמרינן רוב חתיכות כו'.** דלא סבירא להו רוב חתיכות של ד' מיני דמים (שם).

עין משפט נר מצוה

קו א מיי' פ"ה מהלכות איסורי ביאה הל' י:

א ב מיי' פ"ה מהלכות איסורי ביאה הל' יג טור י"ד סי' קפח וסי' קלד עי' בהשגות ובמ"מ ובכ"מ:

ב ג ד מיי' שם פ"ה הל' יד והל' טו ועי' בהשגות ובמ"מ סמג לאוין קיא טוש"ע י"ד סי' קפח סעיף ד:

ג ה ו מיי' שם פ"י הל' ח סמג שם טוש"ע שם סי' קלד סעיף ג:

ד ז מיי' שם פ"ה הל' יג:

ה ח מיי' פ"ז מהלכות איסורי ביאה הל' ד: